

De
Samvirkende
Købmænd

Valg til Europa-Parlamentet 2024

**20 forslag til en Europæisk
Union, der fungerer i
købmandens hverdag**

De Samvirkende Købmænd

Islands Brygge 26
2300 København S

dsk@dsk.dk

Maj 2024

*Billeder er fra www.unsplash.com,
www.pixabay.com eller DSK. Afstemningsbilledet fra
Europa-Parlamentet er taget af Mathieu Cugnot og
kan findes via Europa-Parlamentets hjemmeside.*

Indholdsfortegnelse

EU's succes skal måles i hverdagen	4
EU's betydning i købmandens dagligdag må ikke undervurderes!	4
Tre ben i en europapolitisk indsats	4
EU-regulering, der giver mening i hverdagen	6
EU-regulering skal ikke pille fleksibiliteten ud af arbejdsmarkedet	6
Fødevareregler skal give sikre fødevarer og ikke blot være administrative byrder	8
Bedre håndtering af udfordringer, der går på tværs af grænser	12
Grænsehandel skal ske under mere ordnede forhold	12
EU skal ikke gøre livet lettere for kriminelle	14
Et stærkere fokus på evaluering og bedre regulering	16
Green Deal-reguleringen skal følges tæt	16
Fremtidens persondataregler	18
God handelspraksis kræver den rette regulering	18
En styrkelse af REFIT skal sikre et stærkere fokus på evaluering i EU	19
Opsummering: 21 konkrete forslag	22

EU's succes skal måles i hverdagen

Når valgkampen til Europa-Parlamentet raser, og når det næste topmøde står for dagen, fylder EU godt i mediebilledet og danskernes bevidsthed.

Det er naturligvis godt, for danskerne har krav på at kunne følge godt med i, hvad der foregår i EU. Ikke mindst, når der er meget på spil som op til et valg.

EU's betydning i købmandens dagligdag må ikke undervurderes!

Desværre handler samtalen og debatten om EU og Danmark ofte kun om de store linjer; EU's rolle som kilde til hverdagens regler og regulering overses en smule. Og det er ærgerligt, for EU har kæmpe stor betydning for danskernes dagligdag.

En ganske stor andel af de love og regler, som danskerne og danske købmænd skal overholde, har nemlig deres rod i Bryssel. EU er med andre ord ganske afgørende for danskerne, dansk erhvervsliv og – ikke mindst – de danske købmænd.

Tre ben i en europapolitisk indsats

Dette er afsættet for DSK's EU-udspil: et fokus på EU's betydning som kilde til regler i hverdagen for den almindelige købmand. Det betyder for det første, at der skal være et stærkt fokus på, at de eksisterende EU-regler skal give mening og kunne anvendes nemt i det daglige – og det kan kræve en oprydning nogle steder f.eks. på fødevarerområdet. Det betyder for andet, at vi skal huske at have blik for de steder, hvor EU-reglerne ikke i tilstrækkelig grad håndterer de grænseoverskridende problemer, som EU ellers er sat i verden for at løse. Det gælder f.eks. grænsehandel og vandrende kriminelle. Og det betyder for det tredje, at der i EU skal være et stærkt og vedvarende fokus på evaluering og bedre regulering – ikke mindst i lyset af den omfattende regulering, der er vedtaget for at fremme den grønne omstilling.

Med andre ord: En EU-politik på tre ben.

EU's betydning i dagligdagen

Forskellige eksperter har gennem tiden lavet forskellige opgørelser af, hvor meget EU-reglerne betyder i dansk lovgivning.

En gruppe forskere konkluderede i 2020, at 21 pct. af alle lovforslag i 2018 byggede på EU-direktiver, og at det gjaldt for 15 pct. af bekendtgørelserne.

Kilde:

Folketingets EU-oplysning (2024): Hvor meget påvirker EU den danske lovgivning?: <https://www.eu.dk/da/faq/alle-faqs/hvor-meget-paarvirker-eu-den-danske-lovgivning>.

**En Europæisk
Union, der
fungerer i
hverdagen**

**Styrket fokus på
evaluering og bedre
regulering**

**Bedre blik for at løse de
reelle problemer, der
går på tværs af grænser**

**Eksisterende EU-regler skal
give mening i hverdagen**

EU-regulering, der giver mening i hverdagen

EU er i høj grad en reguleringsmaskine – en kilde til regler, der gælder på tværs af alle EU-landene. Målet er naturligvis, at den europæiske regulering skal sikre en sund og stærk økonomi i hele EU.

Og netop dette bør være en afgørende målestok: Giver EU-reglerne mening i hverdagen? Sikrer de den fornødne fleksibilitet? Er de til at forstå også for små- og mellemstore virksomheder som eksempelvis den enkelte købmand?

Dette er ofte tilfældet – men der findes også eksempler på det modsatte. F.eks. når EU går for vidt i reguleringen af arbejdsmarkedet, når EU's fødevareregler mere er administrative byrder end en kilde til fødevarerikkerhed, eller når krav til varernes frie bevægelighed gør det umuligt at have høje afgifter på tobaksprodukter uden markant grænsehandel til følge.

EU-regulering skal ikke pille fleksibiliteten ud af arbejdsmarkedet

I Danmark er samarbejdet på arbejdsmarkedet i hovedreglen sundt og præget af gensidig tillid mellem ledere og medarbejdere, mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

Danske unge fritidsjobber mere end de fleste europæiske unge

Ca. 35 pct. af de danske unge mellem 15 og 17 år havde i 2022 et fritidsjob. Blandt de 17-årige var det endda mere end seks ud af ti.

Ser man på tværs af EU-landene, ligger de danske unges fritidsbeskæftigelse helt i top. Ifølge Eurostat har 37 pct. af de 15- til 19-årige danskere et job af en slags; gennemsnittet i EU er kun 15,5 pct.

Fritidsjob til unge i Danmark er i særlig grad udbredt i dagligvarehandlen.

Kilde:

Danmarks Statistik (2024): Lidt flere unge har et fritidsjob.
Pressemeddelelse, 7. marts 2024. Eurostat: yth_empl_020.

Det danske arbejdsmarked er derfor også både fleksibelt og stabilt.

Det er til gode og gavn for både de danske arbejdsgivere og de danske lønmodtagere.

Dette er sandsynligvis en medvirkende faktor til, at så mange danske unge har et fritidsjob, hvor de lærer, hvordan arbejdslivet er, og hvordan arbejdsmarkedet fungerer: Arbejdsmarkedet er tilgængeligt og fleksibelt også for dem.

Danmark er derfor også blandt topscorerne, når det kommer til unges beskæftigelse.

Sådan ser billedet dog ikke ud alle steder i EU, og på grund af forskellene mellem de europæiske arbejdsmarkeder kan det til tider være svært at lave EU-fælles regulering på området. Hvor vi i Danmark ville pege på fleksibiliteten på markedet og forhandlingen som vejen frem, så der bliver bedre plads til alle – også de unge i fritidsjob – er man andre steder i Europa mere tilbøjelige til at forfalde til statslig regulering af f.eks. rammerne for ansættelsesforhold.

Den slags detailstyring er noget, vi er uvante med i Danmark, og det er samtidig regulering, der kan påvirke det danske arbejdsmarked negativt. Den slags EU-regulering skal der gøres op med, så det danske arbejdsmarked fortsat er så fleksibelt og tilgængeligt som muligt – også for de unge.

DSK peger i den forbindelse på to ting, der bør rettes op på:

Totimersreglen for ungarbejdere bør afskaffes

Unge, der er omfattet af den undervisningspligtige alder, må ifølge EU-regler maksimalt arbejde 12 timer om ugen. Det er en begrænsning, der giver mening, da den samlet set sikrer, at de unge kan passe deres skole.

Men derudover må de unge ifølge samme EU-regler maksimalt arbejde to timer på skoledage, og det er en begrænsning, der derimod er en unødvendig og ufleksibel detailstyring til gene for både medarbejdere og arbejdsgivere.

Denne regel bør derfor afskaffes.

Reglerne om arbejdstidsregistrering bør tilbageføres

EU-Domstolen har i en sag anlagt af en spansk fagforening mod Deutsche Bank i 2019 udlagt EU-reglerne om arbejdstid, som for de fleste virkede ganske velfungerende, således, at alle arbejdsgivere i EU skal indføre et system til at registrere arbejdstid på et nøjagtigt og pålideligt grundlag – hver dag, for alle medarbejdere og stort set uden undtagelser.

En sådan registrering medfører omfattende administrative byrder for alle virksomheder i EU. Omkostningerne til indkøb og drift af systemerne, og medarbejdernes tid og gene ved registreringen virker til at overstige de fordele, der skulle være ved et generelt krav om så omfattende tidsregistrering.

Reglerne bør derfor ændres, så kravet om en generel og omfattende tidsregistrering udgår eller begrænses f.eks. til brancher/områder med særlige udfordringer eller f.eks. ændres til en rettilighed medarbejderne har til at få indført et registreringssystem, hvis medarbejderne ønsker det.

Fødevareregler skal give sikre fødevarer og ikke blot være administrative byrder

Danskerne – og alle andre EU-borgere – skal kunne stole på, at deres fødevarer er sikre. Uanset hvor i EU/EØS man handler. Sådan er det i høj grad i dag, og sådan skal det blive ved med at være.

Fødevareregulering fylder godt i EU

I 2023 blev der udstedt 531 EU-retsakter, hvor ordet "fødevarer" er nævnt enten i titlen eller i teksten.

Det betyder, at fødevareregulering er blandt de områder, hvor EU-reguleringen fylder mest. Meget af fødevarereguleringen dækker både EU- og EØS-landene.

Kilde:

Søgning på EU's lovgivningsdatabase EUR-lex foretaget 22. marts 2024.

Fødevareområdet og herunder fødevareresikkerhed er derfor et af de steder, hvor den europæiske regulering for alvor fylder i købmandens dagligdag.

Men desværre er det ikke alle steder, at reglerne gør en reel forskel for forbrugerne. Nogle gange er EU-reglerne nemlig udformet på en måde, at de blot ender som byrder. Og det skal der selvfølgelig rettes op på.

DSK peger i den forbindelse på ni forhold, der bør forbedres:

Giv mulighed for indfrysning af fersk kød og tilberedt kød "senere end straks"

I dag er det ifølge EU-regler ikke tilladt at fryse kød ned "senere end straks". Det har den uheldige bivirkning, at hvis en engrosvirksomhed konstaterer, at visse indkøbte kølevarer (efter stabiliseringsperioden) ikke kan sælges som tiltænkt, ikke har mulighed for at indfryse varerne og sælge disse som frostvarer – indfrysningen vil være sket senere end straks. Derfor medfører reglen et unødigt spild.

Derfor bør engrosvirksomheder have muligheden for at indfryse fersk kød og tilberedt kød "senere end straks", påføre ny holdbarhedsdato og sælge varerne som frostvarer.

Forenkling af kravet om dansksproget mærkning

Obligatoriske mærkningsoplysninger på varer, der sælges i Danmark, skal som udgangspunkt være på dansk. Det giver som udgangspunkt god mening og hjælper de danske forbrugere.

Det kan dog i visse tilfælde være begrænsende, at der er krav om dansk mærkning, og hvordan dette fortolkes. For eksempel kan nævnes teksten "EU/ikke-EU-jordbrug", der skal ledsage EU-økologi-logoet; dette skal stå på dansk, selvom en gennemsnitlig, dansk forbruger må kunne forventes at kunne forstå "EU/non-EU Agriculture" eller lign.

Det bør derfor i et vist omfang være tilladt at mærke på andre sprog end dansk. Dette kan ske med udgangspunkt i, hvad en almindeligt oplyst, rimelig opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger vil være i stand til at forstå.

Indførelse af en mulighed for salg af foder til kaniner som selskabsdyr

I Danmark anser de fleste kaniner som hyggelige kæledyr. Men mange andre steder i EU anser man kaniner som dyr, der anvendes i fødevarereproduktionen. Og det afspejler sig i EU-reglerne, der bl.a. slår fast, at en kanin er et dyr til fødevarereproduktion. Derfor skal et supermarked skal være registreret som fodervirksomhed for at kunne sælge foder til "kælekaniner" (selskabsdyr).

Den regel medfører mange ressourcer til kontrol når supermarkeder lader sig registrere som fodervirksomheder og et markant ringere udbud af kaninfoder til forbrugerne, fordi det for fleste dagligvarebutikker er unødigt besværligt at lade sig registrere som fodervirksomheder, hvorfor de lader helt være.

Derfor bør reglen lempes, både ved at undtage dagligvarebutikker fra registreringen og ved at skelne imellem foder til kaniner som selskabsdyr hhv. dyr til fødevarereproduktion og f.eks. angive dette i mærkningen.

Opdatering af regler for markedsføring af fødevarer bestemt til spædbørn og småbørn

Der er EU-regler for hvilke kategorier af fødevarer, der må markedsføres til spædbørn og småbørn. Det gælder f.eks. tvebakker og kiks, som skal anvendes enten direkte eller efter knusning og tilsætning af vand, mælk eller andre egnede væsker. Men der er flere andre kategorier af fødevarer, der på lignende vis sagtens kunne indgå i småbørns kost – men disse varer må ikke markedsføres som sådanne. Det betyder et mindre udvalg, da småbørnsforældre går uden om varer, som ellers kunne være egnede til dem. Desuden har markedet for fødevarer, der kan markedsføres til småbørn udviklet sig enormt de senere år; reglerne er bare ikke tilpasset herefter.

Ydermere synes der desuden at være forskel på, hvordan reglerne fortolkes i de forskellige EU-lande – og derfor bør reglerne revideres og tilpasses.

Ophævelse af 28-dagesreglen for holdbarhed af æg (i skal)

For æg (i skal) er det i EU-handelsnormerne for æg fastlagt, at holdbarheden højst må være 28 dage, fra ægget er lagt. Det er en regel, der ikke tager højde for de konkrete forhold, æggene sælges under.

Ligesom for andre fødevarer bør producenterne derfor kunne fastsætte holdbarheden på æg (i skal) på baggrund af en risikoanalyse bl.a. under hensyntagen til, under hvilke forhold, f.eks. temperaturen, æggene opbevares.

Ophævelse af krav til temperatur og tid for æg (i skal)

Æg skal være friske, når de sælges. Det slår EU-handelsnormen for æg fast – og helt konkret betyder det, at klasse A-æg ikke må opbevares ved en temperatur under 5°C i mere end 72 timer. Men samtidig slår hygiejneforordningen mere generelt fast, at æg skal opbevares og transporteres ved den, helst konstante, temperatur, der er bedst egnet til at sikre optimal bevarelse af deres hygiejneegenskaber.

Der er to regelsæt, hvilket synes overflødigt. Handelsnormens detailregulering bør derfor fjernes.

Indførelse af mulighed for salg af optøet fjerkræ

I EU skal kød af fjerkræ markedsføres som enten fersk, frosset eller dybfrosset. Det følger af handelsnormerne for fjerkræ. Det betyder, at fjerkræ ikke kan sælges optøet. Dette er en regel, der ikke gælder for andre typer af kød. Denne manglende konsistens i reglerne fjerner fleksibiliteten i markedsføringen af kød af fjerkræ, hvilket heller ikke er til gavn for forbrugerne.

Ligesom for andet kød af andre dyrearter bør det derfor være muligt at markedsføre fjerkræ som optøet.

Ophævelse af krav vedr. oplysning om produktnavn og oprindelse m.v. for frisk frugt og grønt i fakturaer og ledsagedokumenter

Myndighederne og virksomhederne skal kunne spore, hvor frisk frugt og grønt kommer fra. Det er bl.a. tanken bag handelsnormerne for frugt og grønt, der indeholder detaljerede regler om, hvad der skal stå i fakturaer m.m., når fødevarevirksomhederne køber og sælger frisk frugt og grønt. Men samtidig er der allerede i fødevareforordningen krav om sporbarhed, der er fuldt ud tilstrækkelige for at kunne spore varen og dermed føre en korrekt og effektiv kontrol.

Der er altså dobbeltregler – regler i både handelsnormerne for frugt og grønt og regler i fødevareforordningen. Kravet i handelsnormerne på dette område er således udtryk for detaljeret overregulering, der bør afskaffes.

104

104

136

136

Ekologi

Ekologi

THE TASTE OF
Ajara
taste of tradition

Bedre håndtering af udfordringer, der går på tværs af grænser

EU findes ikke mindst af to årsager: Fordi økonomisk samarbejde og frihandel giver gevinster helt ude hos den enkelte købmand, og fordi der er en række udfordringer, der går på tværs af grænserne mellem de forskellige, EU-lande. Begge dele kræver et godt og tillidsfuldt samarbejde.

Men der er også grænseoverskridende udfordringer, som vi ikke håndterer godt nok i dag. Det gælder f.eks. håndteringen af grænsehandlen og håndteringen af kriminelle statsborgere fra andre EU-lande. I begge tilfælde er Danmark afhængig af, at de andre lande er med- og ikke modspillere.

Grænsehandel skal ske under mere ordnede forhold

Når markederne mellem de europæiske lande åbnes, åbnes også endnu mere for grænsehandel – ikke mindst hvis der er forskelle i nabolandenes moms- og afgiftssatser samt øvrige omkostninger.

De danske købmænd kan naturligvis godt tåle konkurrence – men det er afgørende, at denne konkurrence for det første ikke finder sted på et skævvredet grundlag, og for det andet ikke har andre negative effekter f.eks. på sundheden.

DSK peger derfor på tre ting, der bør kigges på politisk:

Opgør med manglende tysk dåsepant i grænsebutikker

De danske punktafgifter – f.eks. på chokolade, slik og kaffe – har stor betydning for grænsehandlen og bør derfor justeres, så konkurrencen bliver mere lige. Men det er en dansk udfordring, ikke en europæisk.

Danskerne grænsehandler for mindst 15-17 mia. kroner årligt

Skatteministeriet har anslået, at danskerne i 2022 handlede for 14,7 mia. kroner i vore nabolande.

Dette tal er dog sandsynligvis undervurderet. En undersøgelse fra 2021 viste f.eks., at danskernes grænsehandel i Tyskland lå betydeligt over det niveau, Skatteministeriet vurderede. Dertil kan lægges, at Skatteministeriet ikke systematisk opgør grænsehandlen i Sverige.

Kilde:

Skatteministeriet (2023): Skatteøkonomisk redegørelse, kap. 4, og Boston Consulting Group (2021): Danskernes grænsehandel – Lukkede grænser: COVID-19 blotlægger realiteterne.

Anderledes forholder det sig med tyske grænsehandelsbutikkers manglende opkrævning af pant ved salg af tyske dåser til skandinaviske grænsehandlende. Her accepterer man, at grænsehandelsbutikkerne har andre regler end alle andre butikker – stik imod EU's målsætninger om at skabe en ensartet og fælles ramme for konkurrencen.

EU-Domstolen har i sagen anlagt af Dansk Erhverv mod Europa-Kommissionen i 2023 afgjort, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte, selvom samtlige andre kunder – også ved Tysklands otte øvrige landegrænser – betaler tysk pant.

EU har vedtaget en ny emballageforordning, der måske løser problemet – men det har flere år foran sig, og problemet, der både betyder øget grænsehandel og øget miljøbelastning, skal løses nu, ligesom det skal sikres, at EU-reglerne faktisk får den ønskede effekt, når de træder i kraft. Det kræver en politisk indsats og et politisk fokus.

Bedre muligheder for begrænsning af indførelse af sundhedsskadelige varer

I dag må enhver dansker skatte- og afgiftsfrit indføre op til 800 cigaretter fra andre EU-lande til Danmark. Det er en mulighed, som danskerne i stor stil benytter sig af. Dette skyldes ikke mindst, at tobak og cigaretter m.m. i Danmark reguleres og beskattes hårdere end i Danmarks nabolande Sverige, Tyskland og Polen.

Det er velkendt, at tobaksprodukter er sundhedsskadelige, og det er derfor, man i Danmark regulerer og beskatter disse varer. Målet med at fremme folkesundheden undermineres af muligheden for grænsehandel i stor stil.

Derfor bør det være muligt for Danmark – og andre EU-lande – at reducere mængden af cigaretter og tobaksvarer, der kan indføres, når man aktivt har valgt at beskutte disse varer af hensyn til folkesundheden. F.eks. bør man kunne reducere det tilladte antal cigaretter, der kan indføres, fra 800 til 200.

Højere minimumsafgifter på cigaretter og tobaksvarer

I EU er der regler om en fælles minimumsafgift for forarbejdede tobaksvarer. For cigaretter skal EU-landene eksempelvis opkræve mindst 90 euro pr. 1.000 cigaretter; for andre tobaksvarer er der andre satser. EU-landene må gerne sætte afgifterne højere end dette, hvilket man bl.a. har gjort i Danmark for at fremme folkesundheden.

Den meget lave minimumstakst på f.eks. cigaretter i EU betyder, at der er meget store prisforskelle på f.eks. cigaretter mellem de forskellige EU-lande – selvom sundhedseffekten af rygning jo er den samme på tværs af de grænser. For at fremme folkesundheden og for at sikre, at denne ikke undermineres utilsigtet af grænsehandel, bør minimumstaksten for cigaretafgifter i EU hæves.

EU skal ikke gøre livet lettere for kriminelle

De åbne grænser i EU gør det nemmere for kriminelle at rejse frem og tilbage mellem de forskellige lande, og det kan aflæses i statistikkerne i Danmark:

I Danmark blev der i 2023 anmeldt i omegnen af 25.000 butikstyverier, og en uforholdsmæssig stor andel heraf blev begået af statsborgere fra andre lande – ikke mindst fra andre EU-lande. Justitsministeriet har tidligere peget på, at den største enkeltgruppe af butikstyve i Danmark er personer fra visse østeuropæiske lande.

Dette kan lade sig gøre pga. de åbne grænser i EU.

En forudsætning for de åbne grænser i EU er derfor, at det er nemt og effektivt at håndtere de andre EU-landes statsborgere, når disse pålægges strafferetlige sanktioner – og at disse sanktioner har en reel virkning og afskrækkende effekt.

Dette er ikke altid tilfældet i dag, og det bør der rettes op på, da de uheldige virkninger kan mærkes helt ude i det enkelte lokalsamfund, der præges af tyverierne.

Derfor peger DSK på følgende:

Borgere fra andre EU-lande fylder godt i statistikkerne over butikstyverier i Danmark

I 2022 blev der udvist 164 butikstyve fra Danmark. Pr. 7. september var der i 2023 blevet udvist 82.

Der blev i 2023 anmeldt ca. 25.000 butikstyverier, og ca. hver tredje person, der i Danmark pålægges en straf for butikstyveri, er udenlandsk statsborger. Den største gruppe synes at være rumænske statsborgere.

Kilde:

Justitsministeriet (2023): Besvarelse af spørgsmål nr. 1288 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, Folketingsåret 2022-23 (2. samling). Danmarks Statistik, Statistikbanken: STRAF42. Danmarks Statistik (2024): Butikstyveri stiger fortsat. Nyt fra Danmarks Statistik nr. 51. Justitsministeriet (2018): Tryghed for butiksejere. En målrettet indsats mod gentagen og organiseret butikstyveri.

Gør det nemmere at udvise kriminelle statsborgere fra andre EU-lande

I dag må danske myndigheder udvise kriminelle EU-borgere – men det skal ske under hensyntagen til en lang række forhold. F.eks. må man kun tage afsæt i den konkrete sag – f.eks. det konkrete butikstyveri – og ikke tage hensyn til tidligere straffedomme. EU-reglerne i opholdsdirektivet slår også fast, at udvisningen alene må ske, hvis den kriminelles adfærd udgør "en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse", og at begrundelser, "der ikke vedrører den individuelle sag, eller som har generel præventiv karakter, må ikke anvendes."

Det er med andre ord langt fra altid let at udvise kriminelle EU-borgere, og disse regler bør ændres, så de enkelte EU-lande i højere grad kan håndtere tilrejsende kriminelle.

Et stærkere fokus på evaluering og bedre regulering

Gennem de senere år har EU taget bæredygtighed til sig som et politisk tema – og det med rette, for der er tale om en stor og kompleks dagsorden, der kræver en fælles indsats.

Det har derfor også betydet, at der er besluttet en mængde nye regler. Alle sammen med det formål, at EU som helhed skal blive både mere klima- og miljømæssigt og socialt bæredygtigt – og gerne samtidig animere til økonomisk udvikling.

Hvordan og hvor effektivt den nye og omfattende regulering kommer til at virke, er endnu ikke klart. Men det er omvendt klart, at der er mange omkostninger forbundet med de mange, nye regler.

Derfor er det afgørende, at EU i den kommende periode for en stund holder vejret og har fokus på, at få reglerne til at virke effektivt – eller rydde op, hvis de ikke gør – frem for at fortsætte reguleringsiveren med for mange nye tiltag.

Green Deal-reguleringen skal følges tæt

Et af de største områder inden for EU's fokus på bæredygtighed er de tiltag, der ligger under overskriften "green deal" – den europæiske grønne pagt.

The European Green Deal

Den europæiske grønne pagt ("Green Deal") har siden 2019 sat rammen for EU's miljø- og klimapolitik.

Den europæiske grønne pagt bygger bl.a. på et mål om at gøre EU klimaneutralt i 2050 og har affødt regulering inden for f.eks. både fødevarer, bygninger, energi og miljø.

Kilde:

Europa-Kommissionen: Den europæiske grønne pagt,
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_da

Det er på dette område, at både omfanget af den nye regulering og graden af indgriben er størst. Målet er at gøre EU klimaneutralt i 2050 og samtidig understøtte EU's globale konkurrenceevne.

Men fordi reguleringen er omfattende, er der på dette område også et stærkt behov for at sikre grundig og løbende evaluering af både reglernes implementering, virkning og – ikke mindst – omkostninger.

DSK foreslår i den forbindelse et særligt fokus på to ting:

Etablering af fælles, systematisk overvågning af Green Deal-regulering

Det er vigtigt at vurdere de samlede effekter og omkostninger ved den omfattende Green Deal-regulering, og hvordan de mange nye tiltag spiller sammen og påvirker hinanden.

Dette overblik er nødvendigt – både hvad angår miljø og klima og i relation til den enkelte butik, der skal overholde de nye regler.

Derfor bør der etableres en systematisk og ikke mindst gennemsigtig overvågning af den samlede Green Deal-regulering. Denne overvågning skal have fokus på reguleringens implementering, virkning og omkostninger for erhvervslivet.

Særlig evaluering af afskovningsforordningen, bygningsdirektiv og taksonomiforordningen

Visse af Green Deal-reguleringens mange tiltag vil uvægerligt få større betydning end andre i virksomhedernes hverdag. Det gælder ikke mindst de tiltag, hvor der stilles mange og detaljerede krav, og hvor mulighederne for at undtage mindre virksomheder fra kravene i praksis er begrænsede.

Disse reguleringstiltag bør man følge særlig tæt og allerede nu planlægge en systematisk og tilbundsgående evaluering af.

Det gælder f.eks. afskovningsforordningen, der forpligter virksomheder til at sikre, at en række produkter, der handles med i EU, ikke har ledt til skovrydning og skovforringelse verden over efter 31. december 2020, og at produktionen er foregået i overensstemmelse med oprindelseslandets lovgivning. For at sikre at forpligtigelserne overholdes, skal virksomheder udstede en såkaldt "due diligence"-erklæring og sikre sporbarhed i hele værdikæden, før varer kan markedsføres i EU eller eksporteres fra EU. Denne forordning revideres og evalueres løbende, og i 2024 skal Kommissionen tage stilling til, hvorvidt man skal udvide omfanget til ikke alene at omfatte skov, men også andre træbevoksede områder. Desuden skal Kommissionen senest to år efter lovgivningens ikrafttrædelse vurdere, om man skal udvide anvendelsesområdet til andre økosystemer. Denne evaluering bør følges tæt.

Også f.eks. bygningsdirektivet og energieffektiviseringsdirektivet bør løbende følges og evalueres. Fra disse direktiver stammer krav til bygningsrenovering, og der er en reel risiko for, at mange mindre butikker særligt uden for de større byer umuligt kan leve op til de krav, der bliver formuleret.

Og det gælder f.eks. taksonomiforordningen, der stiller krav til kategorisering af investeringer og investeringsprodukter, hvilket kan betyde, at adgang til finansiering for f.eks. mindre virksomheder og butikker besværliggøres endnu mere.

Fremtidens persondataregler

Bæredygtighed er også et socialt spørgsmål. Og det handler ikke mindst om beskyttelse af dine og mine rettigheder. Det er udgangspunktet for EU's regulering, når det kommer til data. Og det er jo som sådan et sundt udgangspunkt.

Men databeskyttelse har også en pris. De eksisterende regler om beskyttelse af persondata – GDPR-reglerne – er således både detaljerede og omfattende, og mange mindre virksomheder kan nemt komme i tvivl, om de overhovedet følger reglerne, selvom de forsøger, så godt de kan. Den situation er u hensigtsmæssig.

Derfor foreslår DSK følgende:

Serviceeftersyn af GDPR

Europa-Kommissionen har igangsat en evaluering af de nuværende regler om beskyttelse af persondata. Denne evaluering bør følges tæt, herunder også med fokus på forskelle i de enkelte landes udlægning og håndtering af reglerne.

Omdrejningspunktet for en evt. revision af reglerne bør være, at de skal være så simple og letanvendelige som muligt.

God handelspraksis kræver den rette regulering

EU's indre marked skal være en fair og fælles spilleplade. Derfor har EU også regulering af mange virksomhedsnære forhold – f.eks. handelspraksis mellem virksomheder.

Mange af disse regler har flere år på bagen og har tjent det indre marked godt.

Men fra flere kanter er der i dag et pres for yderligere regulering – f.eks. når det kommer til betalinger eller virksomheders aftaler med leverandører.

Tankegangen er ofte, at leverandørerne – f.eks. af fødevarer eller lignende, der kan sælges i

Reglerne om urimelig handelspraksis

EU-reguleringen af urimelige handelspraksisser på fødevarerområdet er i Danmark implementeret via fødevarerhandelsloven, der blev vedtaget i 2021.

Direktivet indeholder bl.a. regler om betalingsfrister når virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden handler med hinanden.

Kilde:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (uden dato): Fødevarerhandelsloven. <https://www.kfst.dk/utp/>, Europa-Kommissionen (uden dato): Unfair trading practices in the food chain. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/agri-food-supply-chain/unfair-trading-practices_en

dagligvarehandlen – er den svage part i handelsforholdet.

Men virkeligheden er mere nuanceret. Det gælder ikke mindst for forhandlinger med store – måske endda globale – leverandører.

På den baggrund peger DSK på følgende:

UTP-direktivet bør ikke laves om

Både i EU-regi og i dansk regi har man igangsat en evaluering af UTP-direktivet og reglernes implementering i Danmark i fødevarerhandelsloven.

I Danmark har man implementeret direktivet effektivt og det vil være til gene og ugunst for mange danske virksomheder, hvis reglerne ændres væsentligt eller endda strammes yderligere.

Derfor bør UTP-reglerne og den danske implementering heraf fastholdes uden større ændringer.

Evaluering af late payment direktivet bør ikke føre til nye regler

Europa-Kommissionen har fremsat et forslag til en forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner. Forslaget har til formål at bekæmpe forsinket betaling i handelstransaktioner og fremme virksomhedernes, herunder navnlig de små og mellemstore virksomheders, konkurrenceevne.

Med forslaget lægges der bl.a. op til at indføre en maksimal betalingsfrist på 30 kalenderdage i handelstransaktioner mellem virksomheder.

Kortere betalingsfrister bør fremmes via frivillige brancheaftaler eller standardkontrakter frem for bindende maksimale betalingsfrister. Og ikke mindst er betalingsfrister for virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden allerede reguleret via UTP-direktivet og den danske implementering i fødevarerhandelsloven.

Derfor bør forslaget trækkes tilbage eller som minimum indeholde en undtagelse for virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden, som allerede er reguleret via UTP-direktivet.

En styrkelse af REFIT skal sikre et stærkere fokus på evaluering i EU

Evaluering af EU-reguleringen er en vigtig og væsentlig opgave for Europa-Kommissionen.

Et løbende fokus på at fjerne administrative byrder og sikre effektive og enkle regler er afgørende både på den store klinge – den europæiske konkurrenceevne – og for hverdagen ude hos den enkelte købmand.

Derfor er der også tale om en dagsorden, der – om end i varierende grad – har fyldt en del i EU gennem de seneste 10-15 år, men som i dag er vigtigere end nogensinde.

EU's regelforenklingsarbejde

EU har siden 2010'erne haft et system til evaluering og forenkling af lovgivningen. I 2012 etablerede man det såkaldte REFIT-program, der skulle sikre en systematisk ramme om indsatsen.

EU har også et såkaldt "regulatory scrutiny board", hvor alle forslag til nye regler undersøges og konsekvensvurderes. Her sidder både EU-medarbejdere og eksterne eksperter.

Kilde:

Europa-Kommissionen (uden dato): Better Regulation – How and Why.
https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation_en.

Den konkrete indsats for evaluering og bedre regulering finder i høj grad sted i rammerne af det såkaldte REFIT-program.

Det er et program, hvor Europa-Kommissionen med hjælp fra en række interessegrupper og eksperter løbende evaluerer EU-reguleringen. Det sikrer et konstant og kritisk blik på, om reguleringen løfter sin opgave på den mest hensigtsmæssige måde.

Den indsats bør opprioriteres og gøres til en endnu stærkere prioritet i de kommende år.

I lyset af det foreslår DSK følgende:

Styrkelse af det europæiske REFIT-program

Det europæiske REFIT-program er afgørende for den løbende evaluering af EU-reguleringen. Derfor bør programmet styrkes og prioriteres højere end i dag.

Det kan bl.a. gøres ved at tilføre programmet flere midler, ved at styrke den såkaldte "Fit-4-future"-platform, hvor europæiske eksperter fra forskellige organisationer bidrager med forenklingsforslag og ved at sikre, at REFIT-arbejdet vægtes højere politisk i Europa-Kommissionen. Det bør den danske regering arbejde for i EU.

Opsummering: 21 konkrete forslag

Europæisk regulering, der giver mening i hverdagen

EU-reguleringen skal ikke pille fleksibiliteten ud af arbejdsmarkedet

1. Arbejd målrettet for en afskaffelse af EU's totimersregel for ungarbejdere – kræver ændring af direktiv 94/33
2. Reglerne om arbejdstidsregistrering bør tilbageføres – kræver et opgør med dommen i C--55/18 Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO) mod Deutsche Bank SAE [2019] ved en ændring af f.eks. direktiv 89/391 og direktiv 2003/88.

Fødevareregler skal give sikre fødevarer og ikke blot være administrative byrder

3. Giv mulighed for indefrysning af fersk kød og tilberedt kød "senere end straks" – kræver ændring af hygiejneforordningen (forordning 853/2004), bilag III
 4. Forenkling af kravet om dansksproget mærkning af fødevarer – kræver ændring af forordning 1169/2011 og bekendtgørelse nr. 1355 af 27/11/2005
 5. Indførelse af regler for salg af foder til kaniner som selskabsdyr – kræver ændring af forordning 767/2009 eller fortolkningen heraf
 6. Opdatering af regler for markedsføring af fødevarer bestemt til spædbørn og småbørn – kræver ændring af forordning 609/2013
 7. Ophævelse af 28-dagesreglen for holdbarhed af æg (i skal) – kræver ændring af handelsnormen for æg, forordning 589/2008
 8. Ophævelse af krav til temperatur og tid for æg (i skal) – kræver ændring af handelsnormen for æg, forordning 589/2008, art. 2, pkt. 3
 9. Indførelse af mulighed for salg af optøet fjerkræ – kræver ændring af forordning 1308/2013
 10. Ophævelse af krav vedr. oplysning om produktnavn og oprindelse m.v. for frisk frugt og grønt i fakturaer og ledsagedokumenter – kræver ændring af forordning 543/2011, art. 5, stk. 4
-

21 konkrete forslag (fortsat)

Bedre håndtering af udfordringer, der går på tværs af grænser

Grænsehandel skal ske under mere ordnede forhold

11. Politisk opgør med manglende dåsepant i tyske grænsehandelsbutikker, herunder et stærkt fokus på, om emballageforordningen kommer til at virke efter hensigten.
12. Indførelse af bedre muligheder for begrænsning af indførelse af sundhedsskadelige varer som f.eks. tobak – kræver ændring af cirkulationsdirektivet (direktiv 2008/118).
13. Højere minimumsafgifter på cigaretter og tobaksvarer – kræver ændring af direktiv 2011/64, art. 10.

EU skal ikke gøre livet lettere for kriminelle

14. Gør det nemmere at udvise kriminelle EU-borgere – kræver ændring af opholdsdirektivet (direktiv 2004/38), art. 27-28.

Et stærkere fokus på evaluering og bedre regulering

Green Deal-regulering skal følges helt til dørs

15. Etablering af en fælles og systematisk overvågning af Green Deal-regulering med løbende afrapportering
16. Særlig evaluering af afskovningsforordningen (forordning 2023/1115), bygningsdirektivet og taksonomiforordningen (forordning 2020/852)

Fremtidens persondataregler

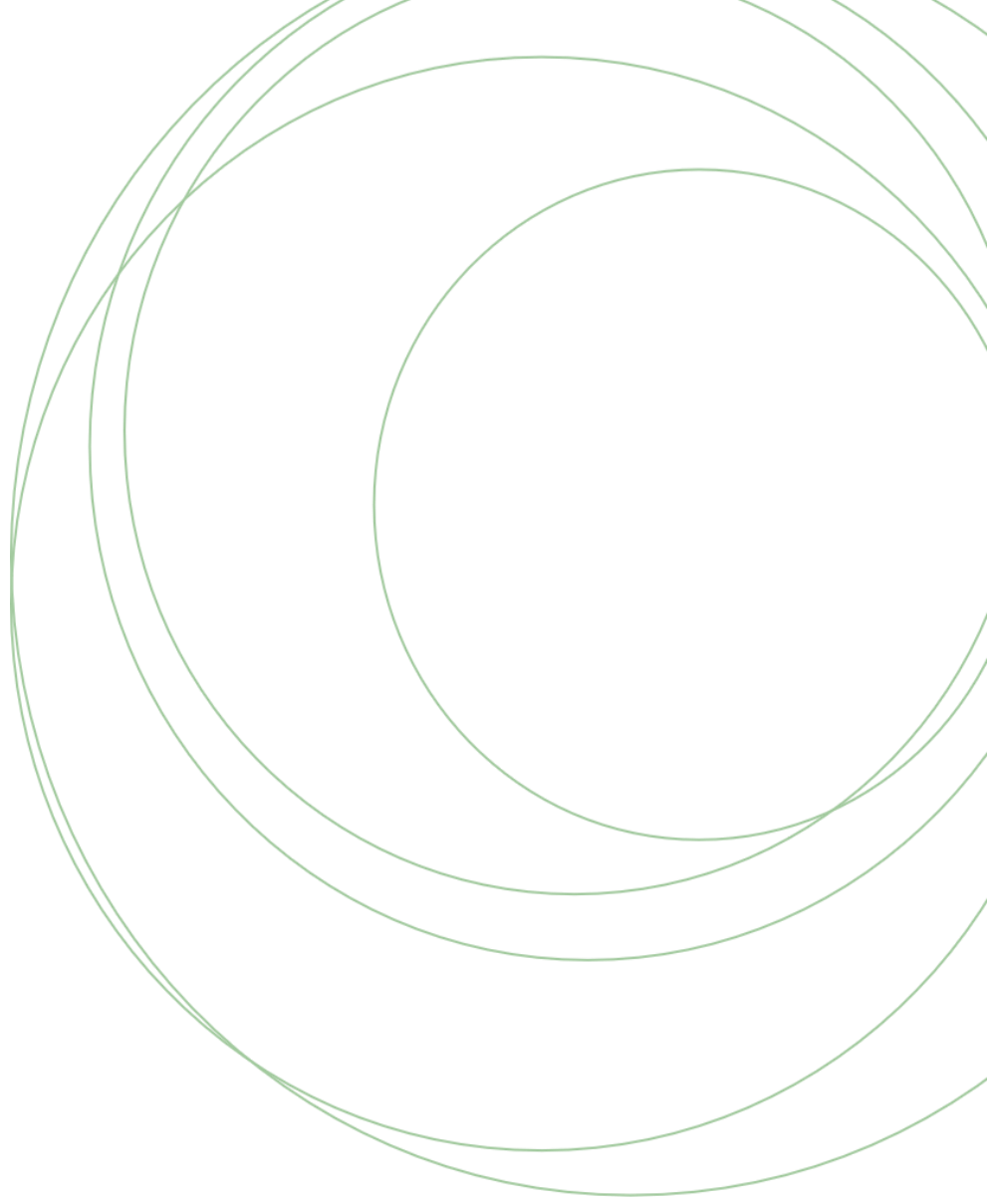
17. EU's persondataregler i GDPR – forordning 2016/679 – bør underkastes et serviceeftersyn med henblik på at gøre reglerne mere smidige og praktisk brugbare.

God handelspraksis kræver ikke ny og voldsom regulering

18. Reglerne i UTP-direktivet – direktiv 2019/633 – og den danske implementering heraf bør ikke ændres.
19. Forslag om strammere regler for "late payment" bør skrottes helt.

Et generelt stærkere fokus på implementering og evaluering i EU

20. En styrkelse af den europæiske REFIT-indsats
-

**De
Samvirkende
Købmænd**

De Samvirkende Købmænd har eksisteret i over 100 år som brancheorganisation for Danmarks selvstændige købmænd.

Vi repræsenterer i dag over 1.500 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience-butikker i Danmark.